

Mikdad bin Esved (Amr)

Eshâb-ı kirâmın meşhurlarından.

Takriben 584 yılında Behrâ'da doğdu.

653 (H. 33) senesinde Medîne'de vefât etti.

İslâmiyeti ilk kabul edenlerden olan Mikdad bin Esved'in asıl ismi Mikdad bin Amr'dır. Esved bin Abd-i Yagûs tarafından evlatlığa kabul edildiği için Mikdad bin Esved adıyla meşhur oldu. Müslüman olduğu sırada Mekkeli müşriklerin, ağır işkencelerine mâruz kalıp, Habeşistan'a giden ikinci kâfileyle hicret etti. Mekke'den Medîne'ye hicret edilince, Habeşistan'dan Medîne'ye döndü. Mekke'den hicret eden Müslümanlar ile Medîne'de bulunan Müslümanlar arasında kardeşlik îlân edilmiş ve Müslümanlar onar kişilik gruplara ayrılmışlardı. Böylece mallarını ve mülklerini Mekke'de bırakan Müslümanlara (Muhâcirler), Medîneli Müslümanlar (Ensar), mallarını onlarla paylaşmak sûretiyle yardım etmişlerdi. Bu yardımlaşma gruplarına katılan Mikdad bin Esved, Peygamberimizin (sallallahü aleyhi ve sellem) bulunduğu grupta idi. Bir tâne keçileri vardı. Hergün onu sağarak sütünü içip, karınlarını doyuruyorlardı. Ayrıca Peygamberimizin amcası Zübeyr'in kızı ile evlendiğinden Peygamberimizle akrabâ olmuştur.

Bedir Savaşı başlayacağı sırada Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", Eshâbın ileri gelenlerini toplayıp, onlarla istişâre etti. Bu sırada konuşmak için müsâade isteyen Mikdad bin Esved, kendisine müsâade verilince şöyle dedi: "Yâ Resûlallah! Allahü teâlâ sana neyi emrettiyse onu yap. Vallahi biz İsrâiloğullarınının hazret-i Mûsâ'ya dediği gibi; "Git, Rabbinle berâber düşmanlara karşı çık. Biz buradan kımıldamayız!, şeklinde bir söz söyleyecek değiliz. Biz sana tâbiyiz senin sağında, solunda, önünde ve arkanda dâimâ düşmanla çarpışırız." Onun bu ferâgat ve şecâat misâli

sözlerinden son derece memnun olan Peygamberimiz sallallahü aleyhi ve sellem duâ etti. Bedir Savaşında büyük bir şecâat gösteren Mikdad bin Esved, bu savaşta İslâm ordusundaki tek süvârî olduğu için, kendisine Resûlullah'ın Süvârisi denilirdi.

Uhud, Hendek, Hayber, Benî Kureyzâ ve diğer savaşlara katılan Mikdad bin Esved, bâzı seriyelerde de (keşif kolunda da) bulundu ve ilk seriyede İslâm askerinin kumandanı tâyin edildi. Uhud Savaşından sonra Mekke civârında oturan kabîleler tarafından Eshâb-ı kirâmdan Hubeyb'in hîle ile esir alınıp, Mekkeli müşriklere satılması ve îdam edilerek şehit edilmesi üzerine, Peygamberimiz Hubeyb'in cesedini müşriklerin elinden alıp getirmek üzere Mikdad bin Esved'i görevlendirdiler. Mekke'nin fethinde, Huneyn Gazvesinde, Tebük Seferinde ve Vedâ Haccında da bulunan Mikdad bin Esved, Peygamberimizin vefâtından sonra çok büyük hizmetlerde bulundu.

Hazret-i Ebu Bekr'in halîfeliği sırasında mürtedlerle yapılan savaşa katılmıştır. Ebû Bekr radiyallahü anh **Kur'ân-ı kerîm** âyetlerinin bir araya getirilip toplanması için kurduğu heyete, Mikdad bin Esved'i de almıştır. Hazret-i Ömer'in halîfeliği sırasında Suriye harekâtına katıldı ve Mısır'ın fethi için Amr bin Âs'a gönderilen yardımcı kuvvetlere kumandan seçildi. Hazret-i Ömer vefât edeceği zaman onu çağırıp; "Yâ Mikdad! Beni kabre koyduktan sonra şûrâ erbâbını çağır ve onları bir evde topla. İçlerinden biri halîfe seçilinceye kadar onları orada tut." emrini vermiştir. O da bu emri, gereği gibi yerine getirdi.

Mikdad bin Esved, hazret-i Osman'ın halîfeliği sırasında da, ihtiyarlamış olduğu hâlde, savaşlara katıldı. Ömrünü savaş meydanlarında cihadla geçirmiş olan Mikdad bin Esved, yetmiş yaşlarında iken, Medîne'de vefât etti ve cenâze namazını hazret-i Osman kıldırdı.

Peygamber efendimiz, kumandanlarından olan Mikdad bin Esved'i çok severdi. Peygamberimiz şöyle buyurdu: **"Allah bana**

Eshâbımdan dört kişiyi özellikle sevdiğini bildirip, benim de onları sevmemi emir buyurdu ki bunlar: Ali, Mikdad, Selman ve Ebû Zer'dir."

Mikdad bin Esved "radıyallahü anh", Eshâbdan olmayan Müslümanlardan birinin kendisine hayıflanarak; "Ne mutlu size, siz Resûlullah'ın zamânında yaşadınız." şeklinde konuşması üzerine, Mikdad bin Esved şunları söylemiştir: "Sizleri bunu istemeye sevk eden nedir? O devirde yaşasaydınız, Resûlullah'a karşı tavrınız ne olacağını biliyor musunuz? Allah'a yemîn ederim ki, Resûlullah kendisine uymayan ve tasdik etmeyen pekçok kavimle karşılaşmıştı. Halbuki Allahü teâlânın sizi bu devirde yaratması sebebiyle Resûlullah'ın size getirdiklerini tasdik ederek yalnız Allah'ı biliyor ve O'na îmân ediyorsunuz. Sizin sıkıntılarınızı başkaları çekti. İnsanların azgınlıkları sebebiyle peygamberler gönderilmiştir. Resûlullah ise insanların puta tapmaktan başka hiçbir şey tanımadıkları câhiliyyet ve vahşet devrinin en korkuncunda gönderilmişlerdir. O Kur'ân-ı kerîmi getirdi, O'nunla hakkı ve bâtıllı birbirinden ayırdı. O kadar ki; bir kimse, kalbine îmân yerleştikten sonra îmân etmeyen babasının, çocuğunun veya kardeşinin küfürde olduğunu görüyor ve karşı duruyordu. Dostunun Cehenneme gitmesine katiyyen sevinmezdi ve îmân etmesini arzular bunun için çırpınır, Cehennemden kurtulmasını isterdi. Bu hususta Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde meâlen şöyle duâ etmeyi emretti: **"Yüce Rabbimiz, zevcelerimizden ve çocuklarımızdan gözlerimizi aydın edecek, bizi sevindirecek olanları bahşet."** (Furkan sûresi: 74)

Mikdad bin Esved radıyallahü anh çok sâde bir hayat yaşar, herkes ona imrenirdi. Kimseyi incitmez, herkese iyiliği, emirleri ve yasakları öğretirdi. Resûlullah efendimizin sünnetine titizlikle uyardı. Konuşurken herkes hakkında ihtiyatlı konuşurdu. Ancak işlerinin neticesine bakarak hüküm verirdi.

Mikdad bin Esved hazretleri gittiği yerlerde insanlara Kur'ân-ı kerîmi öğretmiş ve hadis rivâyetinde bulunmuştur. Onun

Peygamber efendimizden rivâyet ettiği hadîs-i şerîflerden bâzıları şunlardır:

Kıyâmet günü güneş insanlara bir mızrak mesâfe kalıncaya kadar yaklaştırılır.

İnsanlar kıyâmet gününde günahlarına göre tere batacaklardır. Ter kiminin topuğuna kadar, kiminin dizlerine, kiminin beline, bâzısının da ağzına kadar yükselir.

...Kur'ân-ı kerîme sarılınız, çünkü o şefâat eden ve şefâati kabul edilendir. Kendisine uymayanların yenilmeyen hasmıdır. Kim Kur'ân-ı kerîmi rehber edinirse (Kur'ân-ı kerîmden müctehid olan âlimlerin çıkardığı hükümlere uyarsa) Kur'ân onu Cennet'e götürür. Kim de Kur'ân'a sırt çevirirse, Cehennem'e gider. Kur'ân en hayırlı yolu gösterir. Emirleri açık ve kesindir. Boş sözler değildir... Mânâları çok derindir. Güzellikleri sayılamaz. Âlimler ona doymazlar. O hakîkate ulaşmak için Allah'ın sağlam ipidir. Dosdoğru yoldur. Cinlerin Kur'ân'ı duydukları zaman hayretten; "Doğrusu biz doğru yola götüren, hayrete düşüren bir Kur'ân dinledik ve hemen inandık ve artık Rabbimize hiçbir şeyi ortak koşmayacağız" dedikleri hakîkattır...